

Et selvmord

”Selvmord ved hængning mandag den 1. august kl. 4½ om eftermiddagen (livslede).”
Sådan stod der i kirkebogen da jeg fandt min tipoldefars død i 1892.

Jeg gjorde mig mange tanker om hvad der kunne være årsag til så drastisk en udvej. Jeg overvejede at få sendt foged- og politiprotokolen fra Viborg til Rigsarkivet, men fik det aldrig gjort.

Min tipoldefar var Thomads Jensen. Han var tvilling og født den 21 april 1824 i Svennum i Jerslev Sogn. Forældrene var selvejergårdmand Jens Christensen og Karen Marie Mathiasdatter.

Han blev konfirmeret 1838 i Vesterbrønderslev kirke, god af kundskab og opførsel stod der. I 1854 blev han gift i Tårs kirke med Christine Jensen. I ægteskabet blev der født 6 børn, 3 piger og 3 drenge. De 3 af børnene, muligvis også det 4 barn, udvandrede tidligt til USA. De to sidste børn, min oldemor og hendes søster, flyttede begge til Ikast sogn. Kunne mon børnenes fraflytninger fra egnen være årsagen til hans livslede? Af hans 5 søskende var der kun en søster tilbage, og Christine havde ingen familie.

Ved at følge ham i lægdsrullen kan jeg se, at han stort set bliver i Svennum hele livet, kun med to undtagelser, i 1853 opholder han sig i Hæstrup sogn, og i 1855 i Hjørring Købstad. Ved sessionen i 1846 beskrives han som klein, svageligt udseende efter sygdom. Han er 62½ tomme høj. Soldat i 1847 ved 3. jyske regiment. Tidspunktet for hans soldatertid betød jo, at han kom til at deltage i 3 årskrigen 1848-1850.

Erindringsmedaljerne fra 3 års krigen er lagt ud på Statens Arkiver, og det var da nærliggende at undersøge, om han skulle have søgt om at få denne. Og ganske rigtigt, det gjorde han. Ansøgningen fortæller, at han deltog i alle 3 år ved infanteri afdelingen 2. Comp., 11. Batt. som menig nr. 116. Han var tjenestegørende fra 30 maj 1847 til i februar 1851. Han blev såret i slaget ved Isted og var indlagt på 3 lazaretter, i Flensburg, Augustenborg og Assens. Han blev ikke taget til fange under krigen. Han modtog heller ingen pension eller invalideforsørgelse efterfølgende, og han var ikke medlem af de danske våbenbrødre.

Alle folketællinger oplyser, at han er husmand, undtagen folketællingen 1890. Her står foruden husmand også husejer.

Oplysningen om at han var husejer på dette tidspunkt, tror jeg ikke på. Jeg har ikke fundet noget huskøb eller hussalg efter Christines død i 1900. Og da matrikelnumrene som bekendt først bliver oplyst ved folketællingen i 1901, er det jo for sent. I Hjørring branddirektorats forsikringsprotokol 1858-1872 fandt jeg ham til gengæld som fæster af et hus. Huset var beliggende på Peder Pedersens ejendom i Svennum. Thomads navn var streget over. Det måtte betyde, at han var fraflyttet adressen. Hans navn findes ikke mere i nogen forsikringsprotokol eller Skøde- og panteprotokol. I spørgeskemaet i forbindelse med ansøgningen om erindringsmedaljen oplyser Thomads at hans adresse er: Indsider af Svennum.

Jeg havde vist fundet alle de oplysninger jeg nu kunne finde på Thomads. Motivet til hans selvmord var stadig uklart, og det ville jeg sikkert aldrig finde tænkte jeg, men deri tog jeg fejl. For en aften kom Erik Kann til vores forening i Køge og fortalte om Mediestream. Og sikken et held. Måske jeg af den vej kunne finde noget mere om Thomads. Og der var bid. I Vendsyssel Tidende den 4 august 1892 kom så endelig forklaringen: Følgende kunne læses:

Hængt sig:

”Husmand Thomas Jensen, også kaldet Døv-Thomas, af Svennum har i forgårs taget sig af dage ved hængning. Konen var netop gået en lille tur til Jerslev for en nabo, og denne havde lovet imens jævnlige at se ind til manden, der havde været syg. Han havde også været deroppe ved huset. Men da døren var lukket, og der var hængt for vinduerne, troede han, at den syge sov, og gik derfor igen. Da konen kom hjem til huset troede hun, at manden var død mens hun havde været borte, og gik derfor hen til den omtalte nabo for at høre, hvorledes det stod til. (Døren var nemlig låst). Nu fulgtes begge ad ind, og de fandt da manden siddende på knæene med en strikke om halsen. Han blev straks skåret ned, men der var ikke tale om at få liv i ham. Han var allerede stiv, så gerningen har han sikkert udført straks efter konens bortgang. I de sidste dage havde han flere gange opfordret både konen og andre tilstedeværende at tage livet af ham, da han ikke kunne udholde at leve længere. Han kunne heller ikke synke.

Thomas Jensen havde deltaget i den første slesvigske krig, hvor han i slaget ved Isted blev såret i hovedet af en geværkugle. Dette sår havde han stadig men af. Derfra stammede hans døvhed, ligesom han i mange år og da navnlig i den sidste tid havde stærke smerter i hovedet. Efter flere gange at have indgivet ansøgning, blev han endelig for et par år siden tillagt 180 kr årlig i invalidepension”.

Nu fik jeg endelig svaret på hans selvmord, og forstod hvilke lidelser han havde måtte leve med i alle disse år, og hvor strengt det også må have været for ham at passe sit arbejde. Hvor jeg tidligere havde været lidt tvivlende på hans ”livslede”, fik jeg nu stor respekt for ham. Han er blevet en ane jeg holder af, nu hvor jeg kender omstændighederne. Jeg troede hermed at nu var det endelig slut med Thomads og hans liv, men ved et rent tilfælde faldt jeg igen over hans navn.

Ålborg Stiftstidende juni 1887 oplyser: ”Renterne af Generalmajor F.A. v. Schleppegrells Mindelegat for året 1887 blev i bestyrelsesmøde den 22. juni d.m. fordelt således: Invalid Thomas Jensen, Svennum 40,00 Kr.”

Thomas får endnu et mindelegat i 1890 denne gang på 10,00 Kr.

Legaterne blev udbetalt hvert år på Generalmajor F.A. v. Schleppegrells fødselsdag den 28 juni. Og de uddeles stadig.

*Frederik Adolph
von Schleppegrell*

Om Generalmajor F.A. v. Schleppegrell har jeg fundet følgende oplysninger:

Generalmajor Frederik Adolph von Schleppegrell var født i Norge den 28 juni 1792 - Død 26. juli 1850 i slaget ved Isted. Tilhørte 3. jyske regiment og var kommandant for 2 armedi division.

Som ung officer gjorde han tjeneste ved 3. Jyske Infanteriregiment i Aalborg. Han var én af sin tids dygtigste officerer og højt værdsat af sine soldater. Desuden var han en populær mand i Aalborg på grund af sin interesse for byens ve og vel. Og i byens selskabsliv var han midtpunkt, charmerende og galant overfor damerne og dermed en ombejlet gæst.

I 1829 blev han gift med Johanne Juel-Rysensteen, datter af baron Juel-Rysensteen på herregården Lundbæk ved Nibe.

Generalmajor Schleppegrell faldt i slaget ved Isted i 1850. En kreds af borgere i Aalborg besluttede at samle penge ind til en statue af ham. Der indkom så mange penge, at der i 1853 også kunne oprettes et mindelegat til uddeling hvert år i forbindelse med generalmajorens fødselsdag.

Under slaget ved Isted den 25 juli 1850 hvor F.A. v. Schleppegrell førte den først angribende

division, blev han dødelig ramt i hovedet af en geværkugle. Schleppegrell døde dagen efter på lazarettet i Flensborg.

